

provincie **HOLLAND**
ZUID

STATEN

Lid Gedeputeerde Staten

R.A. Janssen

Contact
070 441 70 86
ra.janssen@pzh.nl

F. Vermeulen
T 070 - 441 71 12
f.vermeulen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
14 december 2016
Ons kenmerk
PZH-2016-574639243
Uw kenmerk

Bijlagen
Kamerbrief staatssecretaris Dijkzema
(IenM) incl. 4 bijlagen

Provinciale Staten

Onderwerp
Aanbieding rapporten PFOA, GenX en zeer
zorgwekkende stoffen

Geachte Statenleden,

In juli van dit jaar ontstond er een discussie over de veiligheid van de GenX techniek die Chemours nu gebruikt in plaats van PFOA. De Statenleden Van Aelst (SP), Groenendijk (PVV) en Potjer (GroenLinks) hebben in juli 2016 schriftelijke vragen over GenX gesteld.

Het college begrijpt dat er zorgen kunnen bestaan bij omwonenden van Chemours. Samen met gemeenten en het Rijk blijven wij ons inspannen voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Met onze brieven van 26 juli en 16 september 2016 bent u geïnformeerd over de vragen die leven rondom de GenX technologie en de stappen die door het Rijk en de provincie zijn gezet om die vragen te kunnen beantwoorden. Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat 'GenX' geen stof is, maar een naam voor een techniek waarbij meerdere stoffen gebruikt worden. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (IenM) heeft, ter ondersteuning van de provincie Zuid-Holland, in augustus 2016 opdracht gegeven aan het RIVM om te rapporteren wat er bekend is over de stoffen die gebruikt worden of vrijkomen¹ bij deze techniek en over de gezondheidseffecten die omwonenden kunnen ondervinden als gevolg van de emissie van deze stoffen.

Op 14 december 2016 heeft de staatssecretaris het RIVM rapport 'Evaluation of substances used in the GenX technology by Chemours, Dordrecht' aangeboden aan de Tweede Kamer. Tegelijkertijd heeft de staatssecretaris rapporten van drinkwaterbedrijf Oasen en RIVM over de aanwezigheid van PFOA in waterwinputten en de risicoduiding daarvan naar de Kamer gestuurd. Deze zijn opgesteld als uitwerking van de aanbevelingen uit het RIVM rapport 'Risicoschatting emissie PFOA voor omwonenden' van maart 2016.

Hierbij ontvangt u bovengenoemde rapporten die aan de Tweede Kamer zijn aangeboden inclusief de aanbiedingsbrief van de staatssecretaris met daarin de conclusies en aanbevelingen.

¹ Aan Chemours is de emissie van de stoffen FRD-903, E1 en ammoniak vergund.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen
90, 385 en 386 stoppen
dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Voor de volledigheid sturen wij u, het eveneens door de staatssecretaris aangeboden RIVM briefrapport 'Zeer Zorgwekkende Stoffen': prioriteringsopties voor beleid'.

Uitkomsten van het RIVM onderzoek naar GenX

De belangrijkste conclusies uit het door het RIVM uitgevoerde onderzoek zijn:

- Naar verwachting brengt de uitstoot naar lucht van de bij de GenX technologie betrokken stoffen geen risico voor de gezondheid van omwonenden met zich mee.
- Het RIVM heeft voor de stof FRD-903 een veilige grenswaarde afgeleid van 73 ng/m³.
- De jaargemiddelde concentratie bij de meest nabije woonhuizen, zoals die op basis van de maximaal vergunde emissie naar de lucht is berekend, bedraagt 20 ng/m³.
- Op basis van de hoogst vastgestelde werkelijke FRD-903 uitstoot (jaar 2014) is een jaargemiddelde concentratie berekend van 15 ng/m³.

Op basis van de nu beschikbare informatie blijkt het voor het RIVM niet mogelijk om voor enkele onderdelen tot een definitieve conclusie te komen:

- Zo is meer informatie nodig om uit te kunnen sluiten dat FRD-903 voldoet aan het criterium voor bioaccumulatie (B). Vanwege de onzekerheid over de mate waarin deze stof ophoopt in het lichaam heeft het RIVM daarom een extra veiligheidsmarge gehanteerd bij het afleiden van de veilige grenswaarde.
- Uit het RIVM onderzoek blijkt verder dat voor E1 informatie ontbreekt om een grenswaarde te kunnen bepalen en daarmee definitieve conclusies te kunnen trekken over een mogelijk gezondheidsrisico voor omwonenden. Hoewel de beschikbare informatie wijst op een lage tot zeer lage toxiciteit is voor een definitieve conclusie nader onderzoek nodig.

De provincie heeft de emissie van de bij de GenX technologie betrokken stoffen in 2012 en 2013 vergund in lijn met de landelijke regelgeving. Sindsdien is de Europese en nationale wetgeving op dit punt niet inhoudelijk gewijzigd en is de EU classificatie van de stoffen niet aangepast.

Wij hebben het bedrijf in overweging gegeven te onderzoeken of er aanleiding is over te gaan tot aanscherping van de zelfclassificatie van de bij GenX technologie betrokken stoffen zolang de resultaten van de voor 2017 aangekondigde stofevaluatie in het kader van REACH nog niet beschikbaar zijn. Hierop hebben wij nog geen formele reactie ontvangen van Chemours.

Het RIVM geeft aan dat sommige eigenschappen van de stoffen FRD-903 en E1 nader onderzocht kunnen worden om met zekerheid uit te sluiten dat de stoffen voldoen aan de criteria voor 'zeer zorgwekkende stoffen' (PBT²-of zPzB). In het kader van de REACH-verordening heeft Duitsland in 2017 een stofevaluatie van de bij de GenX techniek betrokken stoffen gepland. De resultaten van deze evaluatie worden niet voor 2019 verwacht.

Uitkomsten drinkwateronderzoek

Het RIVM concludeert dat de concentraties PFOA in drinkwater wel verhoogd zijn geweest, maar dat op geen enkel moment sprake is geweest van een risico voor de volksgezondheid. Deze conclusie geldt ook voor het beperkte gebied met blootstelling via zowel lucht als water.

² Persistent, Bioaccumulerend en Toxisch.

Bij de metingen in waterwinputten is ook gekeken of de stoffen die gebruikt worden bij de GenX-techniek aangetroffen worden. De stof FRD-903 werd inderdaad aangetroffen in het onttrokken water. De gevonden concentraties zijn laag en geven op dit moment geen aanleiding voor zorg. Om uit te sluiten dat de lozing van deze stof in de toekomst een gezondheidsrisico met zich mee zou kunnen brengen voor gebruikers van het hiermee bereide drinkwater heeft de staatssecretaris van IenM het RIVM gevraagd hiervoor ook een richtwaarde af te leiden en te rapporteren of er een gezondheidsrisico aanwezig is of zou kunnen ontstaan. Dit rapport wordt in het voorjaar van 2017 verwacht.

Maatregelen

De provincie Zuid-Holland neemt vanuit haar verantwoordelijkheid als bevoegd gezag maatregelen op basis van de nu voorliggende onderzoeken van het RIVM. Zolang er niet meer duidelijkheid gegeven kan worden over alle eigenschappen van FRD-903 en E1 en de classificatie daarmee niet definitief kan worden vastgesteld, wordt de vergunde emissie van deze stoffen verder ingeperkt.

Op ons initiatief hebben wij op 30 november jl., in aanwezigheid van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, een gesprek gevoerd met de directie van Chemours. Het bedrijf heeft aangegeven actief mee te willen werken aan een aanpassing van de omgevingsvergunning. Wij zijn inmiddels gestart met het aanscherpen van de vergunningsvoorschriften voor het gebruik van FRD-903 en E1.

Dit betekent concreet dat wij voornemens zijn:

- de vergunde emissie naar lucht voor FRD-903 te reduceren van 640 naar 450 kg per jaar;
- de vergunde emissie naar lucht voor E1 te reduceren van 1200 naar 450 kg per jaar;
- Chemours een onderzoeksverplichting op te leggen naar verdere reductiemogelijkheden van de emissie van FRD-903 en E1 naar lucht en water.

In de eerste helft van januari 2017 zal de ontwerpbeschikking voor bovengenoemde aanpassingen van de omgevingsvergunning gereed zijn voor publicatie zodat deze naar verwachting in maart 2017 in werking kan treden. Deze planning is onder voorbehoud van zienswijze en bezwaar en beroep door belanghebbenden, waaronder het bedrijf.

Het bedrijf heeft naar aanleiding van het gesprek op 30 november jl. tevens eigenstandig een aanvraag ingediend om de vergunde emissie te reduceren, maar minder vergaand dan het voornemen van de provincie. Wij hebben het bedrijf om nadere onderbouwing van deze aanvraag verzocht en houden vooralsnog vast aan de door ons voorgenomen en ambtshalve op te leggen vermindering van de vergunde emissie.

Aanvraag revisievergunning

Chemours heeft aangegeven voornemens te zijn een revisievergunning aan te vragen waarmee het bedrijf zelf stappen wil zetten om te komen tot een verdere vermindering van de milieubelasting. In deze aanvraag verwerkt Chemours ook de resultaten van de opgelegde onderzoeksverplichtingen. Naar verwachting van Chemours kan dit proces in de tweede helft van 2017 afgerond worden. Op basis van de aanvraag zullen wij alle activiteiten in samenhang nogmaals zorgvuldig beoordelen en hierbij de aanliggende gemeenten betrekken.

Verder heeft Chemours aangegeven dat zij volledige medewerking zal verlenen aan het verder verhelderen van de eigenschappen van de stof E1 en daar, zo nodig, testen voor uit zal voeren. Hierover gaan het bedrijf en RIVM nadere afspraken maken. Hiermee wordt invulling gegeven aan de door RIVM aanbevolen vervolgacties.

Tenslotte zal Chemours in 2017 haar milieu- en veiligheidssysteem door een externe partij laten beoordelen.

Landelijke aanpak 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS)

In haar brief aan de Kamer doet de staatssecretaris verder een aantal suggesties om het beleid en de informatievoorziening met betrekking tot ZZS aan te passen. Ook neemt zij stappen om voor een aantal stoffen die formeel geen ZZS zijn, maar waar wel zorgen over bestaan, sneller duidelijkheid te kunnen geven. Samen met de betrokken gemeenten verwelkomen wij deze aanpak. Hiermee worden wij in onze rol als bevoegd gezag ondersteund om, waar nodig, tijdig de juiste beschermingsmaatregelen op te kunnen leggen. Wanneer Europese en nationale regelgeving nadere aanscherping behoeft, dan zullen wij als provincie, samen met de betrokken gemeenten het Rijk hierop blijven attenderen.

Wij vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en blijven u uiteraard op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen.

R.A. Janssen

F. Vermeulen

Bijlagen:

- Kamerbrief staatssecretaris Dijksma (IenM)